

Blok 9: les 1, 2, 5 (taak 5a), 16, peiltaak week 3

Groep 8 blok 1: eigen taken, les 14, les 19

Bewerkingen

HOOFDDOEL

Bewerkingen schattend uitrekenen, in contexten waarbij het zinvol is om te schatten.

Bij dit doel leren de kinderen situaties herkennen waarbij het niet nodig is om precies te rekenen. In het dagelijks leven rekenen we heel vaak niet precies, maar ongeveer. Bij het oplossen van de contextproblemen bedenken de kinderen eerst welke som of sommen bij het verhaal horen. Daarbij moeten ze soms ook informatie halen uit afbeeldingen en moeten ze verschillende informatiebronnen combineren. Omdat er geschat mag worden, mogen de kinderen rekenen met afgeronde getallen. De som waarmee ze rekenen, schrijven ze op. Dit is eigenlijk de kern van de les: kunnen de kinderen de makkelijke som bedenken, de som met afgeronde getallen? Het rekenwerk is dan niet moeilijk meer. Niveau F heeft meestal maar 1 bewerking; niveau S vaak een combinatie van bewerkingen.

EXTRA MATERIAAL LES 1

- geleide instructie: wisbordje (per kind)
- observatieformulier.pdf

EXTRA MATERIAAL LES 2

- verlengde instructie: wisbordje (per kind)
- observatieformulier.pdf

Lesdoel

Je leert contextproblemen oplossen.

groep 7 blok 7 doel 2

Welke som hoort erbij? Reken uit. Laat zien wat je intypt in je rekenschrift.

Er komen 400 bezoekers naar het museum. 25% van de bezoekers komt met de bus. Hoeveel bezoekers komen met de bus? Vul alleen het antwoord in.
antwoord: bezoekers

Bewerkingen

Je leert bewerkingen schattend uitrekenen, in contexten waarbij het zinvol is om te schatten.

groep 7 blok 9 doel 1

Hoeveel is het ongeveer?

$4 \times € 206$

€ 700 € 800 € 900

Je leert bewerkingen schattend uitrekenen, in contexten waarbij het zinvol is om te schatten.

groep 8 blok 2 doel 1

Hoeveel is het ongeveer? Schrijf de som waar je mee rekent in je rekenschrift.

5×795

€ 3000 € 4000 € 3500

Hulp

Hoeveel is het ongeveer? Reken met afgeronde getallen.

6×200

$6 \times € 195,- \approx € 1200,-$

$1000 + 4000 + 6000$

$€ 1185,- + € 3845,- + € 5913,- \approx € 11.000,-$

$540 : 6$

$€ 547,98 : 6 \approx € 90,-$

Voorbeeldsommen uit de basistaak

Hoeveel is het ongeveer? Schrijf de som en de som met afgeronde getallen in je rekenschrift.

Marja heeft € 120,-. Zij koopt 3 tickets voor de wedstrijd van € 29,75 per stuk en voor de bus betaalt zij € 18,75 in totaal. Hoeveel houdt zij ongeveer over?

€ 10,-
 € 20,-
 € 30,-

Hoeveel is het ongeveer?

$3 \times 509 - 197 =$

1200
 1300
 1400

Blok 9: les 3, 4, 5 (taak 5b), 16, peiltaak week 3

Bewerkingen

Groep 8 blok 1: eigen taken, les 14, les 19

HOOFDDOEL

Vermenigvuldigen met (on)benoemde kommagetallen en daarbij de komma plaatsen o.b.v. een schatting.

In blok 8 is geoefend met het hoofdrekenend vermenigvuldigen met eenvoudige kommagetallen, waarbij de strategie splitsen wordt gebruikt, zoals bij $2 \times \text{€ } 3,70 = \text{€ } 7,40$ via $2 \times \text{€ } 3,-$ en $2 \times \text{€ } 0,70$. In dit doel gaat het om moeilijkere vermenigvuldigingen met kommagetallen. Kommagetallen waarbij hoofdrekenen niet meer lukt. De kinderen leren bij deze sommen eerst een schatting te maken. Daarna wordt de som uitgerekend zonder komma's, al dan niet op de rekenmachine. En ten slotte plaatsen ze de komma op basis van de schatting. De kinderen mogen bij hun schatting rekenen met getallen waarmee ze makkelijk rekenen. Het mag een grove schatting zijn. Het schatten hoeft niet zo precies, want om na afloop de komma juist te plaatsen, gaat het slechts om de orde van grootte. In deze lessen mag bijna al het rekenwerk gedaan worden met de rekenmachine. Besteed in deze les niet te veel tijd aan het cijferend rekenen; dat wordt al gedaan in andere lessen. In dit doel ligt de nadruk niet op cijferend rekenen.

EXTRA MATERIAAL LES 3

- geleide instructie: wisbordje (per kind)
- geleide instructie en basistaak: werkboek, rekenmachine (optioneel, per kind)
- observatieformulier.pdf

EXTRA MATERIAAL LES 4

- geleide instructie en basistaak: werkboek en rekenmachine (optioneel per kind)
- verlengde instructie: wisbordje en rekenmachine (per kind)
- observatieformulier.pdf

Lesdoel

Kommagetallen

- Je leert vermenigvuldigen met benoemde en onbenoemde kommagetallen. (les 3)
- Je leert delen met benoemde en onbenoemde kommagetallen. (les 4)

- Je leert vermenigvuldigen met kommagetallen, bij sommen als $2,9 \times 8,1$ en $24 \times 0,67$.
- Je leert eerst te schatten, dan te rekenen zonder komma's (met de rekenmachine) en ten slotte de komma te plaatsen.

Je oefent hoofdrekenend vermenigvuldigen en delen met benoemde en onbenoemde kommagetallen.

groep 7 blok 8 doel 2

Vul de breuk in.

$1,3 = \frac{\quad}{\quad}$

groep 7 blok 9 doel 2

Reken uit.

$3 \times 3,3 \text{ m} = \frac{\quad}{\quad}$

$4 \times 2,4 \text{ m} = \frac{\quad}{\quad}$

$6 \times 3,8 \text{ m} = \frac{\quad}{\quad}$

groep 8 blok 1 doel 2

Reken uit met splitsen. Je mag de hulpsom in je reekenschrift schrijven.

$5 \times 4,30 = \text{€}$

Hulp

$2,9 \times 8,1 = ?$

Stap 1: Schat. → Het is ongeveer $3 \times 8 = 24$.

Stap 2: Reken zonder komma's (met de rekenmachine): $29 \times 81 = 2349$.

Stap 3: Kijk naar de schatting en plaats de komma: $2,9 \times 8,1 = 23,49$.

Voorbeeldsommen uit de basistaak

Maak deze oefening in je werkboek.

1 Wat is de oppervlakte?

Schat eerst, reken daarna zonder komma's (met de rekenmachine) en zet dan de komma op de goede plaats.

kamer	lengte	breedte	schatting	berekening	oppervlakte
1	5,1 m	3,1 m	$5 \times 3 = \dots$	$51 \times 31 = \dots$	$\dots \text{ m}^2$
2	5,3 m	4,2 m	\dots	\dots	\dots
3	4,9 m	3,9 m	\dots	\dots	\dots

Maak deze oefening in je werkboek.

2

Wat is de oppervlakte?

Schat eerst, reken daarna zonder komma's (met de rekenmachine) en zet dan de komma op de goede plaats.

kamer	lengte	breedte	schatting	berekening	oppervlakte
1	6,3 m	4,1 m	$6 \times 4 = \dots$	$63 \times 41 = \dots$	$\dots \text{ m}^2$
2	5,8 m	3,4 m	\dots	\dots	\dots
3	5,3 m	4,9 m	\dots	\dots	\dots
4	5,2 m	3,8 m	\dots	\dots	\dots
5	7,1 m	5,9 m	\dots	\dots	\dots

Blok 9: les 6, 7, 10 (taak 10a), 17, peiltaak week 4

Meten en meetkunde

Groep 8 blok 1: eigen taken, les 14, les 19

HOOFDDOEL

Maten voor gewicht gebruiken bij herleidingen en toepassen bij verhoudingsopgaven met prijzen en gewichten.

REKENWOORDENSCHAT

- een ons
- een pons
- een ton

In deze les worden ook de oude maten 'ons' en 'pond' gebruikt, omdat die in het dagelijks taalgebruik nog veel voorkomen, bijvoorbeeld in winkels. Op internet zijn liedjes te vinden om de verschillende namen voor maten te onthouden.

De standaardmaat is gram, alle andere maten zijn afgeleid van de gram. Aan het woord dat voor het woord gram staat, kun je horen hoeveel gram het is.

EXTRA MATERIAAL LES 6

- **geleide instructie:** keukenweegschaal, gewicht van 1 kg (bijv. pak suiker) (voor de leerkracht), gevulde lunchtrommel (per kind)
- **verlengde instructie:** 3 losse kaartjes met een 0, 1 los kaartje met ene 1 en 1 los kaartje met een komma (voor de leerkracht)
- [observatieformulier.pdf](#)

EXTRA MATERIAAL LES 7

- [observatieformulier.pdf](#)

Lesdoel

Metten

- Je leert de inhoud van een balk berekenen in dm^3 , cm^3 , m^3 en liter.
- Je leert uitrekenen hoeveel blokken van een bepaalde grootte er in een grotere doos passen.

- Je leert gewichten omrekenen naar een andere maat. (les 6)
- Je leert een passende maat kiezen om mee te rekenen. (les 6)
- Je leert rekenen met prijzen en gewichten, waarbij je maten moet omrekenen. (les 7)

- Je herhaalt de oppervlakte berekenen van rechthoeken en driehoeken. (les 11)
- Je herhaalt de inhoud van een balk berekenen in dm^3 , cm^3 , m^3 en liter. (les 12)

groep 7 | blok 8 | doel 5

Wat is de inhoud?

De inhoud is: dm^3 .

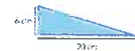
groep 7 | blok 9 | doel 3

Reken om naar de andere maat.

$2,5 \text{ kg} = \text{ g}$

groep 8 | blok 1 | doel 5

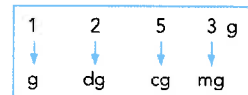
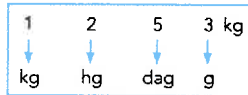
Bereken de oppervlakte.

De oppervlakte is cm^2 .

Hulp

S

$1253 \text{ g} = 1 \text{ kg} + 2 \text{ hg} + 5 \text{ dag} + 3 \text{ g}$
 $= 1000 \text{ g} + 200 \text{ g} + 50 \text{ g} + 3 \text{ g}$

$1253 \text{ mg} = 1 \text{ g} + 2 \text{ dg} + 5 \text{ cg} + 3 \text{ mg}$
 $= 1000 \text{ mg} + 200 \text{ mg} + 50 \text{ mg} + 3 \text{ mg}$

kg kilogram	hg hectogram ons	dag decagram	g gram	dg decigram	cg centigram	mg milligram
1 kg =	10 hg =	100 dag	1000 g			
			1 g =	10 dg =	100 cg =	1000 mg

1 ton = 1000 kilogram

1 pond = 500 gram

1 ons = 100 gram

1 kilogram = 1000 gram
 € 1,00 = 100 cent

gewicht (g)	1000	100	600
prijs (cent)	220	22	132

De bananen kosten 132 cent. Dat is € 1,32.

Voorbeeldsommen uit de basistaak

Reken om naar de andere maat.

$375 \text{ g} = \text{ kg}$

$9,5 \text{ g} = \text{ mg}$

Hoeveel kost het?

750 g kost €

2,5 kg kost €

Lessen

Onderdeel

Blok 9: les 8, 9, 10 (taak 10b), 17, peiltaak week 4

Verbanden

Groep 8 blok 1: eigen taken, les 14, les 19

HOOFDDOEL

Rekenen met gegevens in lijndiagramme: lijndiagram aflezen en gebruiken.

EXTRA MATERIAAL LES 8

- geleide instructie: printblad, werkboek
- verlengde instructie: wisbordje, roosterpapier met ruitjes van 1 x 1 cm (voor de leerkracht)
- printbladen bij de les.pdf
- observatieformulier.pdf

EXTRA MATERIAAL LES 9

- geleide instructie: wisbordje
- verlengde instructie: printblad roosterpapier
- printbladen bij de les.pdf
- observatieformulier.pdf

Lesdoel

Verbanden

Je leert staafdiagrammen, cirkeldiagrammen en beelddiagrammen aflezen, maken en gebruiken bij berekeningen.

Je leert lijndiagrammen en diagrammen met tijd en afstand aflezen, maken en er berekeningen mee maken.

- Je kunt werken met diagrammen: gegevens aflezen, verbanden leggen en rekenen met percentages.
- Je kunt trends herkennen zoals: stijgingen, dalingen en gelijk blijven.
- Je kunt diagrammen met elkaar in verband brengen.

groep 7 blok 7 doel 5

Hoeveel zeehonden? Vul de tabel in.

locatie	2016	2017	2018	2019	2020	2021
gemeentebestuur	10	12	15	18	20	22
groen park	8	10	12	15	18	20
opgevoerd	5	7	9	11	13	15

groep 7 blok 9 doel 4

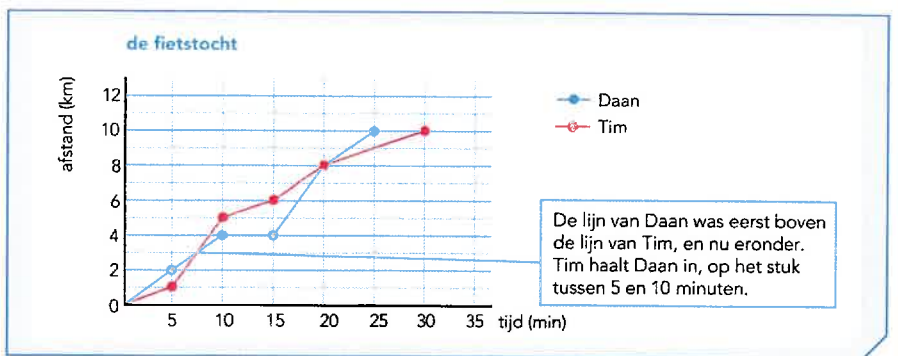
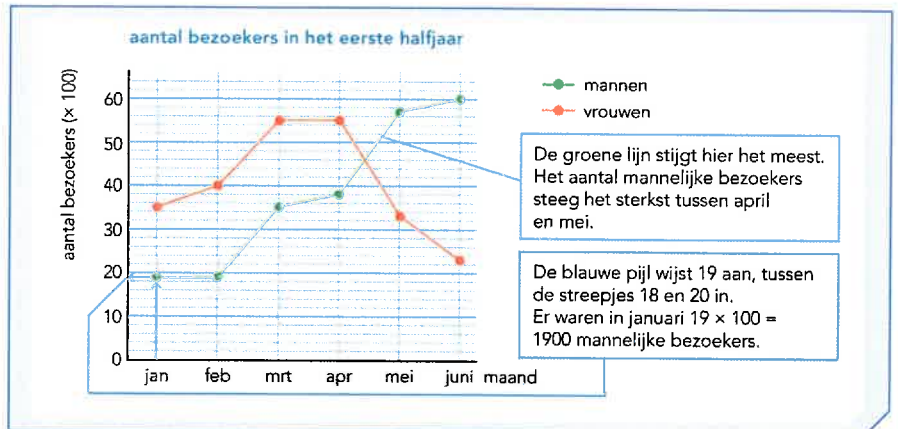
Vul de tabel in.

tijd	temperatuur
0	10
1	12
2	15
3	18
4	20
5	18
6	15
7	12
8	10

groep 8 blok 5 doel 5

Welk strookdiagram hoort erbij? Schrijf de juiste letter op in je rekschrift.

Hulp

Voorbeeldsommen uit de basistaak

Vul de tabel in.

aantal kinderen op de fiets

Kijk naar de grafiek en de tabel op je printblad.

Wat was het totaal aantal fietsers deze week?

fietsers

dag	ma	di	wo	do	vr
jongens	10	15	20	25	30
meisjes	12	18	22	28	32

Welke naam hoort in de zin?

Zet de antwoorden op de goede plek in de zin.

heeft gewonnen. Hij kwam minuten eerder aan dan .

Erik Karim S

de hardlooptijd

Ik ben Erik. Ik heb het begin met de hand.
Ik ben Karim. Ik heb het begin met de hand.
Ik ben Erik. Ik heb het begin met de hand.
Ik ben Karim. Ik heb het begin met de hand.

Lessen

Onderdeel

Blok 9: les 11, 12, 15, 18

Meten en meetkunde

Groep 8 blok 1: eigen taken, les 14, les 19, peiltaak week 1

HOOFDDOEL

Redeneren over standpunten aan de hand van tekeningen en plattegronden, en richtingaanduidingen hanteren bij routes.

REKENWOORDENSCHAT

de windroos

EXTRA MATERIAAL LES 11

- geleide instructie: ruitjespapier met ruitjes van 1 x 1 cm (per kind)
- instructie: 4 vellen A4-papier met daarop geschreven: noord, oost, zuid en west, windroos met 8 windrichtingen (voor de leerkracht)
- verlengde instructie: windroos met 8 windrichtingen, dobbelsteen (voor de leerkracht)
- printbladen bij de les.pdf
- observatieformulier.pdf

EXTRA MATERIAAL LES 12

- instructie en basistaak: werkboek (per kind)
- verlengde instructie: ruitjespapier met ruitjes van 1 x 1 cm (per kind)
- printbladen bij de les.pdf
- observatieformulier.pdf

Lesdoel

- Je leert hoe je een plaats op een kaart kunt vinden. (les 11)
- Je leert hoe je de lengte van een route kunt berekenen met een kaart. (les 12)

Meetkunde

- Je leert windrichtingen gebruiken om een standpunt aan te geven. (les 11)
- Je leert beschrijven wat je vanuit een bepaald standpunt ziet. (les 11)
- Je leert routes beschrijven met windrichtingen of andere richtingaanduidingen. (les 12)
- Je leert hoe je routes volgt. (les 12)

groep 6 blok 2 doel 5

Hoe lang is de route? Meet in het werkboek.

groep 7 blok 9 doel 5

Vanuit welke richting zie je dit?

Hulp

huis van bovenaf

zijkant van het huis

De foto is gemaakt vanuit het oosten.

Het huis van Jip is bij het blauwe kruisje. De route van Jips huis naar de bushalte is 60 m noord, dan 40 m oost.

Voorbeeldsommen uit de basistaak

Kleur het aanzicht vanuit het noorden.

1	3	2
1	1	3
2	1	1

Maak deze oefening in je werkboek.

2 Teken de route. Waar komen de honden uit?

Sep zit in zijn hok. Hij loopt 4 m zuid, dan 3 m oost, dan 4 m noord, dan 1 m west. Hij komt uit bij

Mike zit in zijn hok. Hij loopt 1 m oost, dan 4 m noord, dan 2 m oost, dan 1 m zuid, dan 1 m west. Hij komt uit bij